

**O'zbekiston Respublikasi
Sog'liqni saqlash vazirining
2025 yil "23" iyundagi
180-sonli buyrug'iga
ilova**

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG'LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI

RESPUBLIKA BOLALAR ORTOPEDIYA MARKAZI

**“YELKA NERV CHIGALI TUG‘RUQ JAROHATLARI BILAN BOLALARNI
DAVOLASH” NOZOLOGIYASI BO‘YICHA MILLIY KLINIK STANDARTI**

TOSHKENT 2025

«KELISHILDI»
Respublika bolalar
ortopediya markazi direktori
t.f.d. Tilyakov A.B.

22.05.2025 yil

“YELKA NERV CHIGALI TUG‘RUQ JAROHATLARI BILAN BOLALARNI DAVOLASH” NOZOLOGIYASI BO‘YICHA MILLIY KLINIK STANDARTI

TOSHKENT 2025

YELKA NERV CHIGALI TUG‘RUQ JAROHATLARI BILAN BOLALARNI DAVOLASH

NOZOLOGIYASI BO‘YICHA TIBBIY XIZMAT KO‘RSATISH MILLIY KLINIK STANDARTI

MILLIY KLINIK STANDART NOZOLOGIYASINING NOMI (KODI), TASHXISLASH VA DAVOLASHGA JALB ETILADIGAN MUTAXASSISLAR NOMI

XKT-10/11 bo‘yicha kodlanishi:	Nozologik nomlanishi:	Nozologiya bo‘yicha ambulatoriya sharoitida tashxislash va davolash uchun jalb etiladigan mutaxassislar		Nozologiya bo‘yicha stasionar sharoitda tashxislash va davolash uchun jalb etiladigan mutaxassislar	
		Asosiy nazorat qiluvchi mutaxassis	Qo‘shimcha jalb etiladigan mutaxassislar	Asosiy nazorat qiluvchi mutaxassis	Qo‘shimcha jalb etiladigan mutaxassislar
P14	Periferik nerv sistemasi tug‘ruq travmasi	- Nevrolog	- Pediatr - Genetik - Nevropatolog - Reabilitolog	- Nevrolog, ortoped	- Pediatr - Genetik - Nevropatolog - Anesteziolog - Reanimatolog

YELKA NERV CHIGALI TUG'RUQ JAROHATLARI BILAN BOLALARNI DAVOLASH

NOZOLOGIYASI BO'YICHA REJALI TASHXISLASH, DAVOLASH, REABILITASIYA VA DISPANSERIZASIYA TADBIRLARI

Diagnostik tadbirlar	Tibbiy xizmatlar nomi	Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					Xizmat ko'rsatish yoki tekshiruvni o'tkazish minimal soni	Davolash muddati
		Ambulator yordam		Stasionar yordam				
		OShP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
Asosiy mutaxassis (shifokor) maslahati	1. Shikoyatlari va anamnezini yig'ish		+	+	+	+	Har safar murojaat qilganingizda	7-14 kun
	2. Ob'ektiv tekshirish		+	+	+	+	Har kuni bemor bo'limdan ketgancha	
	3. Fizikal va klinik tekshiruvlar		+	+	+	+	Har safar murojaat qilganingizda	
	4. Shifokorning kundalik kuzatuvi, muolajalar va bemorni qo'llab-quvvatlovchi qarovi			+	+	+	Har kuni bemor bo'limdan ketgancha	
Izoh:								
Mutaxassis (shifokor) maslahati (qo'shimcha)	1. Shikoyatlari va anamnezini yig'ish	+	+	+	+	+	Ko'rsatmalarga muvofiq	7-14 kun
	2. Ob'ektiv ko'rik	+	+	+	+	+	Ko'rsatmalarga muvofiq	
	3. Fizikal va klinik tekshiruvlar	+	+	+	+	+	Ko'rsatmalarga muvofiq	
Izoh: agar bemorda qo'shimcha boshqa yoki hamroh kasalliklar mavjud bo'lsa, ko'rsatmalarga ko'ra, u Milliy klinik protokolda ko'rsatilgan tor profildagi boshqa tegishli mutaxassislar tomonidan tekshirilishi kerak; agar asoratlar aniqlansa, shuningdek jarrohlik aralashuvi ko'rsatilgan hollarda, jarrohning shoshilinch maslahati amalga oshiriladi va bemorning ahvoriga qarab, ular stasionar davolanishga yuboriladi.								
Asosiy laborator tekshiruvlar	1. Umumiy qon tahlili	+	+	+	+	+	Har davodan oldin va ko'rsatma asosida	7-14 kun
	2. Peshob va najas tekshiruvi	+	+	+	+	+	Har davodan oldin va ko'rsatma asosida	
	3. Qonning biximik taxlillari				+	+		

	4. Qon guruxi va rezus faktor				+	+		
	5. Koagulogramma				+	+		
					+	+		
Izoh: qon guruxi va rezus faktor va koagulogramma tekshiruvlari viloyat va Respublika tasarrufidagi muassasalarda operativ davolanish uchun murojat qilgan bemorlarda o'tkaziladi								
Qo'shimcha laborator tekshiruvlar	1. Qonda kalsiy miqdorini aniqlash			+	+	+	Ko'rsatmaga asosan	7-14 kun
	2. Qonda fosfor miqdorini aniqlash			+	+	+	Ko'rsatmaga asosan	
	3. Qonda magniy miqdorini aniqlash			+	+	+	Ko'rsatmaga asosan	
	4. Qonda ishqoriy fosfataza miqdorini aniqlash			+	+	+	Ko'rsatmaga asosan	
	5. Qonda vitamin D miqdorini aniqlash				+	+	Ko'rsatmaga asosan	
	6. HbAsg, HCV					+	Ko'rsatmaga asosan	
	7. OIV (ekspres testi)						Ko'rsatmaga asosan	
Izoh: OIV ekspres test tekshiruvi operativ muolaja o'tkazilishi rejalashtirilgan bemorlarga (anamnezida tez tez kasallanadigan, boshqa muassasalarda jarroxlik amaliyotlari o'tkazilgan va shubxa qilingan bemorlar) da amalga oshiriladi.								
Asosiy instrumental tekshiruvlar	1. Ichki a'zolar UTT	+	+	+	+	+	Har davo boshlanishidan oldin va ko'rsatmaga asosan	3-6 oy
	2. Elektroneyromiografiya				+	+	Ko'rsatmaga asosan	
	3. Rentgen (Yelka kamari)			+	+	+	Har davo boshlanishidan oldin va ko'rsatmaga	

							asosan (xar 3-6 oyda)	
	4. Rentgen (ko'krak qafasi)				+	+	Operativ davo boshlanishidan oldin va ko'rsatmaga asosan	3-6 oy
	5. MSKT (Yelka kamari)					+	Ko'rsatmaga asosan operativ davodan oldin	3-6 oy
	6. MRT (Yelka kamari)					+	Ko'rsatmaga asosan operativ davodan oldin	3-6 oy
	7. EKG				+	+	Operativ davodan oldin	3-6 oy
	8. Exo KG				+	+	Ko'rsatmaga asosan operativ davodan oldin	3-6 oy

Izoh: 1. Ichki a'zolar UTT tekshiruvi viloyat yoki Respublika muasasalarida operativ davolanish uchun murojat qilib kelgan bemorlarda o'tkaziladi.

Qo'shimcha instrumental tekshiruvlar

- 1.
- 2.

Izoh:

(MEDIKAMENTOZ DAVO)

Davolash tadbirlari (asosiy medikamentoz davo)		Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					O'rtacha sutkalik dozirovkasi	Bir kurslik dozirovka
		Ambulator yordam		Stasionar yordam				
Dori-vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	Dori-vositaning dozirovkasi va qo'llanilishi	OShP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
Sefalosporinlar I-II-III avlod	0,5, 1,0 mg dan mushak orasiga yoki vena ichiga 1 kun-1 yoki 3 max				+	+	1,0-3,0 mg	5-15 mg
Metronidazol	100 ml eritma 1 kun 1-2 max vena ichiga tomchilatib 50-100 ml dan						50 ml 100 ml	250 ml 500 ml
Natriy xlor	0,9% li eritma, vena ichiga 100 ml, 500 ml, 1000 ml gacha				+	+	100-1000 ml	300-3000 ml
Glyukoza	5% eritmasi , vena ichiga 100 ml, 500 ml, 1000 ml gacha				+	+	100-1000 ml	300-3000 ml
Aminokislotalar	10 ml/kg vena ichiga tomchilatib				+	+	10 ml/kg	30 ml/kg
Askorbin kislota	1 tab. 2 maxal				+	+	2,0-5,0 ml	10-25 ml
Askorbin kislotasi	5% 2,0 ml, 4,0 ml, 5,0 ml glyukoza yoki natriy xlor eritmasi bilan vena ichiga				+	+	2,0-5,0 ml	10-25 ml
Tab. Neyromidin	10 mg 2-3 maxal				+	+	20 mg	30 mg
V gruppada kompleks vitaminlari	1 tab. 2-3 maxal				+	+	2 tab.	4 tab.
Nerv mushak o'tkazuvchanligini yaxshilovchi preparatlar	1 tab. 2-3 maxal				+	+	2 tab.	4 tab.

(Nukleo SMF forte va boshqalar.)								
Metamidazol	50% erimasi mushak orasiga 0,5-1,0-2,0 ml og'riqda				+	+	1,0-4,0 ml	3,0-12,0 ml
Difengidramin	1,0 % eritmasi mushak orasiga metamizol eritmasi bilan birgalikda og'riqda				+	+	1,0-2, ml	3,0-6, ml
Prokain (novokain)	0,5% li eritmasi mushak orasiga metamidazol, difengidramin va poroshok xolatidagi antibiotiklar bilan kuniga 2-6 marotaba.				+	+	15-25 ml	45-75 ml
Kalsiy xlor 10%-10 ml	10% li 10 ml eritma 0,9%-100 ml natriy xlor eritmasiga qo'shib vena ichiga tomchilatib yuborishga				+	+	10 ml	30 ml
Parasetamol	Tabletkalar 500 mg yoki 15 ml eritma, kuniga 2-3 martagacha				+	+	0,5-4 g	20-30 g
Ibuprofen	200 mg eritma peroral kuniga 3 marta				+	+	600-1200 mg	3000-4200 mg
Aminokapron kislotasi	vena ichiga tomchilatib qat'iy ko'rsatma asosida						100 ml/kg 1 soatda 2 soatdan 33 ml vena ichiga tomchilatib	100 ml/kg 1 soatda 2 soatdan 33 ml vena ichiga tomchilatib

(REJALI JARROHLIK AMALIYOTI)

Davolash tadbirlari (operativ davo)	Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha				
	Ambulator yordam		Stasionar yordam		
	OShP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari
1. Qo'lda mushak pay transpozitsiyasi, uzaytirish				+	+
2. Qo'lda korrektsiyalovchi osteotomiya va osteosintez				+	+
3. Pereferik nerv sistemasida jarroxlik amaliyoti					+
4. Suyak, mushak pay, nerv tizimida kombinirlangan jarroxlik amaliyotlari				+	+
Izoh: Xirurgik davolashga turiga ko'rsatmalar bemorning klinik va instrumental tekshiruvlariga asoslanadi.					

(DAVOLOVCHI OVQATLANISH/PARHEZ)

Ovqatlanish tartibi	Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha				
	Ambulator yordam		Stasionar yordam		
Parhez stoli	OShP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari
Stol №15				+	+
Izoh: bemorga tavsiya etiladiga umumiy stol bemorda kuzatilishi mumkin bo'lgan qo'shimcha kasalliklarga qarab o'zgartirilishi mumkin					

(DISPANSERIZASIYA)

(SOG‘LOM KONTINGENT DISPANSERIZASIYASI SON SUYAGINING TUG‘MA CHIQISHI BILAN DAVOLANGAN BEMOR
”D” NAZORATGA OLINADI)

Dispanserizatsiya tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomi	OShP/OP	KTMP	Tadbirlar minimal soni	Dispanser nazorati muddati
Mutaxassis (shifokor) maslahati	1. Shikoyatlari va anamnezini yig‘ish	+	+	Kuzatuv muddatiga qarab har 3, 6, 12 oyda	10-15 yil
	2. Ob'ektiv ko‘rik	+	+	Kuzatuv muddatiga qarab har 3, 6, 12 oyda	10-15 yil
	3. Fizikal va klinik tekshiruvlar	+	+	Kuzatuv muddatiga qarab har 3, 6, 12 oyda	10-15 yil
Izoh:					
Laborator tekshiruvlar	1. Umumiy qon tahlili	+	+	Kuzatuv muddatiga qarab har 3, 6, 12 oyda	5 yil
	2.	+	+	Kuzatuv muddatiga qarab har 6, 12 oyda	5 yil
Izoh:					
Instrumental tekshiruvlar	1. Ichki a'zolar UTT		+	Kuzatuv muddatiga qarab har 3, 6, 12 oyda	5 yil
	2. Rentgen va MSKT		+	Kuzatuv muddatiga qarab har 3, 6, 12 oyda	10-15 yil
	3.				
Izoh:					

(REABILITASIYA)

Reabilitasiya tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomi	Uy sharoitida	OShP/OP / KTMP	Stasionar sharoitida	Tadbirlar minimal soni	Reabilitasiya muddati
Mutaxassis (shifokor) maslahati	1. Shikoyatlari va anamnezini yig'ish	+	+	+	3-6-12 oy	3-5 yil
	2. Ob'ektiv ko'rik	+	+	+	3-6-12 oy	3-5 yil
	3. Fizikal va klinik tekshiruvlar		+	+	3-6-12 oy	3-5 yil
Izoh:						
Laborator tekshiruvlar	1. Umumiy qon tahlili		+	+	3-6-12 oy	3-5 yil
Izoh:						
Instrumental tekshiruvlar	1. Elektroneyromiografiya			+	3-6-12 oy	3-5 yil
	2. Elektrostimulyasiya				3-6-12 oy	3-5 yil
Izoh: Viloyat va Respublika tasarrufidagi muasasalarida nevrolog, ortoped, fizioterapevt shifokori va LFK mutaxasislari nazoratida bo'lish.						